

Lourdes eta Paulo´ren Urrezko ezteguak

Eta txangolaritasunezko – saria

1963 – 2013

Praga, Budapest ta Biena´tik zear II.

1.989-1.990 askeneko urteen amaiera eta asi barrietan, Sinatraren Irakaspidetzazko indar eta irauteakaz, arindu ebezan sortu ziran gizartezko aldaketak, eta aldigaizto-tu, Europaren Ekialdetik egon ziran Sobiet-aldeko Gizartekerizko⁽¹⁾ jaurkintzak.

Orduko Europaren Mendebaleko jaurkintz barriak, bereala alkartu ziran Komekon eta Barsobiako elkargoek ezereztu ebazan aldekoak, Sobiet´en Elkartekoak on artu ebena.

Eta 1.991eko urtean Uztaillaren 1ean, Txekiaren jaurkintzazko arduradunak Pragako Urian batuta, ezereztu ebazan bakez elkargo bi orreik.

1.992ko Abenduaren 16an Pragako Lege-Biltzarra batuta eta 198ko autarkitik, 172ko baitzezko autarkiakaz irabazi zan, Praga, Txekiako Uri nagusia izan edin.

1.993ko urtean eta bakez, Txekia ta Eslobakiako errepublikaren laterritasuna ezereztutea erabagi zan eta Praga, Txekiako errepublikaren Uri-Nagusi lez geratu zan.

2.000ko urtearen Iraillan Pragako errigizarteak, Munduko Diru-Etxeak eta Erriartearen Diruz-Erantzuteko kutxa Nagusiak⁽²⁾ gura eben Nortasunbageko-Batzongotasunaren aurka urtenda matxinatu ziran errizaingoa-aren aurka, ta 15.000 egerkide baiño geiago alkartu ziran **diru-zalekeri ta nortasun-bageko batzangotasun orren aurka.**

2.000eko urtean Pragako Uri-Nagusian eta Txekia-aren aberritasunezko aolkularitzaren Batzar Nagusia-aren agiritan erabagi zanetik, Pragako Uria **Laterri**⁽³⁾ biurtu eben, eta orren esan naia, Laterriaren eskubideak Uri-Nagusiarenak zirala esangura eban.

2.002ko urtean Moldaba ibaia gaiñezkatu zan 5.100 m³/erlojuaren orratz takada⁽⁴⁾ bakoitzean, Pragako Urian ainbesteko kalteak egin ebezanak, urte bi bear izanda kalte orreititik birjabetzeko.

Uriaren jaurkintzan:

Uriaren agintari nagusia, Alkatea da.

Eta Uriaren ardura iru banakaritzagaz jaurkintzen da:

- Pragako Uriaren batzarra, 70 arduradun daukazenak.
- Pragako Uriaren Aolkularitza, 11 arduradun daukazenak.

d) Eta Pragako Udaletxea, egilletasunezko ardura daukenak.

Lau urteko epean egiten dira Pragako autamenak.

2.010eko urtean aukeratuta, gaurko Aberri-Demokrataren alderdikoa dan Svoboda´tar Bohuslav Alkate jaunna da.

2.006ko urtean Pragak, ainbat bigarren maillako ikastetxe-gain, leen maillako 10 ikastetxe nagusi ta eurak daukiezan 38 ikas-sail ezberdiñekaz daukaz 87.500 ikasle, eta Europa erdiaren jende-kuntzazko arloetan beti izan da, Uri-garrantzienetariko bat.

(1) Sobiet-aldeko Gizartekerizko jaurkintzak = *regimenes socialistas de tendencia Sovietika.* (2) Erriartearen Diruz Erantzuteko Kutxa Nagusia = *Fondo Monetario Internacional.* (3) Laterri = *estado.* (4) 5.100m³/erlojuaren-orratz takakoan = *5.100 m³ por segundo.*

Pragak, amaibako erakustoki, musikaldiaren jauregi-etxe, Pragako Laterriaren antzerki-etxe, Pragako San Bito gazteluan egin zan gotzai-eleiza, Tyn Ama Birjiñaren eleiza, Ginder ta Fred edo dantzari-etxea, Wenzeslao´ren enparantza eta abarrezko etxe ta toki-ederrak daukaz.

Danak etzagintza ederrenean eginda, Kafka´tar Franz idazle ospetsuaren erakustoki ederra artean dala.

Kirol arloetan, ondo eraikitako toki ederrak daukaz, ta munduan aundiena dan Strahov jolastokia 220.000 biztanleentzat eginda dagoena, eta bertan egin ziran 1.924ko Olinpi-jolasak, 2.016 urterako be aukeratuta egon dana, eta atzeratu zana.

Bai-ta 2.004ko urtean Szarka Arena jolastoki olinpikoa, gizonezko izotz-olinpikoaren munduko txapelketarako egin zana eta abar.

1.937ko urtean lau urten-bideagaz egindako egazkiñaren-zelaia be badauka Pragatik 10 kilometrura dagoena, ta 2.005eko urtean 10.800.000 egazkiñeko-bidekari ibili dabezanak.

Gaur, Europako Batasunaren 11garrengo tokia dauka, bere errigizartearen aberastasun gora-beran. Praga´n egin gendun txangolaritza.

2.013an Urrillaren 13ko Igandean goizeko seiterdietan urten gendun Zornotzatik Mª Lurdes gure alaba zarrena berebillaren gidari zala, Loiuko egazkin zelaian 7retan egoteko, eta eroan genduzan bide-zorro edo pardelak, Iberiako gorde-lekutik egazkiñeratzeko.

Loiutik 8retan urtenda, 9retan eldu giñan Madrillera, eta bertan lau ordu itxaron eta gero, 13´10etan Madrilletik urtenda, laurak ogeita-ambost minutu gitxiagoetan Praga´ra eldu giñan.

Berton euki gendun Trabeplan´eko arduraduna eskuak altzauta txartel aundi bat agirian eukela itxaroten, eta zorroak gorde-lekutik artuta berebil-busera igonda CROWNE PLAZA´ra eroan genduzan eta bertoko ostal-etxe edo arrotzetxera, Lourdes eta niri 536-C gela emonda.

Arratsaldeko 8´retan osta-etxearen beko areto nagusian batu giñan danak, gidariaren aolkuagaz oartzeko, eta arrituta geratu nintzan diruaren argiketak azaltzen asi zanean, bertokoak diruaren aldakuntzazko biritbilkeran beti irabazle agertzen zirela esan eban orduan, bertokoak lege ori alan euki ebelako ezarrita, txangolaritzaren arloetatik Pragakoentzat diru geien atarateko.

Nire gogoan enebazan onartu oarkizun orreik, ara ikustera joaten zirenak, diruaren elburuagaz nastuta egon zala esaten euskulako, eta zentzukizun orreik txangolaritzarako eginda dagozela esangura dauan lez, diruan ipinten dozu oarkizun geiago bertoko edestian baiño, eta geiago, diruagaz kontuz ibilteko esaten dautsoenean.

Koroia da bertan erabilten daben dirua, eta kontu aundia euki bear dozu euroagaitik aldatzen dozuzenean, euren-alde jokutzen dabelako beti, baita diru-zorroa non izten dozun be kontu aundian euki.

Zortziterdietan joan giñan jantokira, eta bertan asi giñan euki genduzan maikidearekin adikidetasunezko ustean edo ezagutzezko artu-emonakaz.

Gidariak, euki gendun batzarrean, gela bakotxean diru-kutxa euki gendula esan euskun lez, arrerako mutil bateri gaillu orren ibilkera itanduten joan nintzan eta bere jarduera zein zan jakinda, gelara igon gendun biok.

2.013an Urrilla´ren 14ko bigarren eguna.

Goizeko 7´1/2etan gosaldu gendun, eta 8´1/4renetan sarrerako gela nagusian batu giñan, gidariak baktzari, irrati txiki bat emonda samatik edo kokotetik eskegita eroan daigun, eta eukezan belarriko gailluakaz, bera gure aurretik joanda esaten ebana entzuteko.

Gidaria berba egiten asita, Praga, *Urrezko-Erri edo Eun Goil-Erdiko*⁽¹⁾ *Uria* esaten eutsoela esan eban, eta lenengo ikusiko genduna Hradcany gaztelua izango zala.

Gero *Strabov´en lekaidetxea, gongotzai-etxea, eta Loretoko Enparantza* ikusi genduzan.

Aurrera joanda, *San Bito´ko Eleiz-nagusia, bertoko erregetzaren* bi-txiak gordeta daukezanak, antziñako *Errege-Jauregia* eta erriak daukan Urrezko Etxe-Bitarte zoragarriena.

Ainbat bider entzun gendun *Nepomuzeno´ren* izena eta Kantinflasen pelikula *El Padrecito´gaz* gogoratzen nintzan, eta gero jakin neban *Kaazapako* lurralde baten izena eta bai *Bolibar´eko* erri baten izena zala.

Bazkaltzera joan giñan, eta arratsaldean Uri-txikerra edo *Mala Strana´*ko izenagaz esagutzen dan errekaldeko inguru ori ikustera joan giñan, *San Nikolas´en* eleiza, *IVn Karlos´en zubia*, eta Uri-Zarra edo *Stare Mesto*, Uriaren enparantza nagusian dagon *Izarren-Erlojua, Udaletxea, Bolboraren dorrea eta Wenzeslaoren enparantza ederra*.

7´retan antzerki-baltzazko adierazpen mutuan, *Aliziaren-Ikuspen* politak ikusi genduzan.

9´retan Truhla ibai-ontzira igon gendun, eta auspo-soiñulari baten doiñuagaz afalduz batera entzuten eta jaten joan giñela Moldabako ibaitik Pragako Uria alai ikusten, *Aliziaren Mirarisko Erria ikusten gengozala iruditu geinkezen*, soiñulari ura ez ba eben eten bageko ekintzan garagardo geiegi eran eta jateko atara euskuezan lursagar erregosiak, gixienez, lau egun ariñautik ez ba ziran erregosi edo prejituta egon.

2.013´an Urrilla´ren 15´eko irugarren eguna.

Gure naikeriako eguna izan arren egun au, gidariak aurkeztuta autamen edo aukerazko bidai eder bat egieko alegindu euskuen, eta danon baietza artu eben.

Goizeko 7-1/2´etan gosarituta eta zorroak buseko fardelkarian sartuta 8-1/4renetan urten gendun, goiko mendiaren ibarrean eta biktoriano-baratz eder artean egon ziran ur-etxe ederrak ikustera.

Karloby Bary´ren Urastegi´ko Uria´ren izenagaz ezagutzen da inguru ori mundu guztian, eta bertara joaten ziran Beetoben, Batx, Goethe eta ainbat jende osasunaren billa.

Berotasunezko 72º eta 12m. gaiñ-alderaiño zorrotonean urtetan dauan ura be ikusi gendun, eta bertan zaltzen ebazan bonbiletan ur ori sendagarri lez, ondoren Pupp Arrotz-etxe Aundia, antzerkia eta abar ikusita, bertoko *Juan Male Bersalles´eko* jatetxean bazkaldu gendun, eta arratsaldean Boemiaren leiar edo kristalezko irudiak erosi ta salerosteko dendak ikusi ondoren, bu- sera igon gendun Pragan gure arrotzetxean afaldu ta ogeratzeko.

Eta au izan zan Pragako Uri ederra ikusten emon gendun denborea, arrotzetxe eder bategaz gozatuz.

Atutxa´tar Paul

Zornotza´n 2.013´an Abendua´ren 11´n

(1) Eun-goialdiko Uria = la ciudad de las cien cúpulas.